شاعىن سەيىل باقشاسى قالا تۇرمىسىنا اناعۇرلىم جايلى بولدى

ٴۇرىمجى قالاسىنىڭ كونە شاعىن اۋماقتارىن جاڭالاۋعا نازار ③

☐ گازەتىمىزدىڭ جالپىلىق اقپارات قۇرالدارى ٴتىلشىسى جاۋ يۋە

"بۇرىن شاعىن اۋماقتىڭ ورتاسى بىلىعىپ جاتاتىن، باقشا الىستا بولعاندىقتان، ۇيدەن شىقپايتىنبىز، قازىر شاعىن اۋماق جاڭالانعانان كەيىن، ەسىك الدىمىزدان شاعىن سەيىل باقشاسى سالىنىپ، قولىمىز بوساي قالعاندا عيماراتتان ٴتۇسىپ، سەيىلدەپ كەلەمىز". 5 - ايدىڭ 7 - كۇنى ٴۇرىمجى قالاسى جيانچۋان كوشەسى چيڭشىڭ حۋايۋان شاعىن اۋماعىنىڭ تۇرعىنى ساۋ شيۋلان نەمەرەسىن ەرتىپ، عيماراتتىڭ استىنداعى شاعىن سەيىل باقشاسىندا ەمىن - ەركىن بوي جازدى.

ٴۇرىمجى قالاسىندا چيڭشىڭ حۋايۋان سياقتى جاڭالانعانان كەيىن، شاعىن سەيىل باقشاسى قوسىلعان كونە شاعىن اۋماقتار از ەمەس. كونە شاعىن اۋماقتاردى جاڭالاۋدى بەلگىلەۋ بارىسىندا ٴۇرىمجى قالاسى شاعىن اۋماقتى جاسىلداندىرۋعا، كورىكتەندىرۋگە ەرەكشە ٴمان بەرىپ، بوس جەردىڭ ٴبارىن جاسىلداندىرىپ، بارلىق جەرىنە كورىنىس ورنالاستىرىپ، شاعىن سەيىل باقشالارى تۇرعىنداردىڭ ەسىك الدىنا سالىنىپ، اسەم دە قونىسقا جايلى تۇرمىس ورتاسىن قالىپتاستىردى.

جانعا جايلىلىق جانىمىزدا

5 - ايدىڭ 7 - كۇنى كۇن شۇلەن شۋاعىن توگىپ تۇردى، چيڭشىڭ حۋايۋان شاعىن اۋماعى جاراسىمدىلىق پەن تىنىشتىققا شومدى، 4 تۇرعىندار عيماراتىمەن قورشالعان، جەر اۋدانى 3000 شارشى مەترگە جۋىق مادەنيەت شاعىن سەيىل باقشاسى تۇرعىنداردىڭ ەسىك الدىنداعى سايران باعى.

ٴتىلشى سەيىل باقشاسىنىڭ تازا دا رەتتى ەكەنىن، ونداعى سايالى وسكەن اعاشتار مەن حوش ٴيىسى اڭقىعان گۇلدەردى كوردى. نارتتاي قىزىل پارتيا تۋى ٴمۇسىنى كوزگە ەرەكشە تۇسەدى، پارتيا تاريحى مادەنيەت ٴدالىزى، قارتتا ۇستەلى، دەنە شىنىقتىرۋ جابدىقتارى، جاساندى تاۋ، سامالدىق سياقتىلاردىڭ ٴبارى بار. بۇقارالىق ۇلكەن ساحنادا ٴسابي بالا ٴتاي - ٴتاي باسىپ بارادى؛ دەنە تاربيە شاعىن الاڭىندا كەيبىرەۋلەر مۋزىكا اسپاپتارىن ۇرلەپ، شەرتىپ ٴان ايتسا، ەندى بىرەۋلەر شات - شادىمان بيگە باسۋدا.

سول كۇنى قالا تۇرعىنى جاۋ يان قاشقار باتىس جولى جيڭيۋان شاعىن اۋماعىنداعى اكە - شەشەسىنىڭ ۇيىنە بارعانىندا، سول ماڭداعى بىرنەشە كونە شاعىن اۋماقتا ورتاق مەنشىكتى، كەزىندە بىلىعىپ جاتاتىن، ونىڭ ۇستىنە قاراۋسىز قالعان توعايعا ٴبىر ۇلكەن جاپ - جاڭا سەيىل باقشاسىنىڭ سالىنعانىن كورىپ قۋاندى، قۋراعان اعاشتار الىنىپ، جاڭادان ەگىلگەن تاس الما، قالامپىر گۇل اشىپ جايناپ تۇر. "كەيىن بالامدى ەرتىپ اكە - شەشەمە امانداسا كەلگەنىمدە، سەيىلدەيتىن جاقسى جەر تابىلدى"، - دەدى ول قۋانىشپەن.

قازىر ساۋ شيۋلانعا جايلىلىق سەزىندىرگەن، جاۋ ياندى تاڭعالدىرعان شاعىن سەيىل باقشالارى جاۋىننان كەيىنگى جاۋقازىنداي ٴۇرىمجى قالاسىنىڭ كونە شاعىن اۋماقتارىنداعى تۇرعىنداردىڭ تۇرمىس ورتاسىن وزگەرتە باستادى.

بۇقارانىڭ ارمان - تىلەگىنە بەيىمدەلدى

"كونە شاعىن اۋماقتاردى جاڭالاۋدان بۇرىن، تۇرعىنداردىڭ اڭىسى ەڭ كوپ بولعان ٴىس — شاعىن باسكەتبول الاڭى سياقتى باسىم كوپ جەرلەردىڭ اۆتوكولىك توقتاتۋ الاڭىنا اينالىپ، سەيىلدەپ ارەكەت جاسايتىن جەرلەردىڭ جوق بولعاندىعى ەدى". ٴۇرىمجى قالاسى تيانشان رايونى سۋيچۋان جولى اۋماعىن باسقارۋ كوميتەتى جيانچۋان شىعىس الەۋمەتتىك اۋماعىنىڭ پارتكوم شۇجيى جيا گۋيين بىلاي دەدى: الەۋمەتتىك اۋماق تۇرعىنداردىڭ ۇسىنىسىن مۇقيات تىڭداپ، قاتىستى تاراپتارعا اڭىس ەتتىك ٴارى مۇنىمىز قابىل بولدى، كونە شاعىن اۋماقتاردى جاڭالاۋ بارىسىندا سەيىل - سەرۋەن، دەنە تاربيە الاڭىن كوبەيتۋدى ماڭىزدى مازمۇن رەتىندە ساناپ، تۇرعىنداردىڭ تۇرمىس ورتاسىن جاقسارتتىق.

5 - ايدىڭ 9 - كۇنى قالا تۇرعىندارى ٴۇرىمجى جوعارى، جاڭا تەحنيكا كاسىپ سالاسىن اشۋ رايونىندا (جاڭا قالا رايونى) جيڭجياڭ جولى تەمىر جول باقشاسىندا سەيىلدەۋدە. بۇل باقشانىڭ جەر اۋدانى 57 مىڭ شارشى مەتر بولىپ، جول بويىنداعى شامامەن 100 مىڭ تۇرعىندى الەۋمەتتىك جاسىل القاپپەن قامدادى.

☐ سۋرەتتى گازەتىمىزدىڭ جالپىلىق اقپارات قۇرالدارى ٴتىلشىسى حان لياڭ تۇسىرگەن

ەسىك الدىنداعى شاعىن سەيىل - سەرۋەن باقشا الاڭىندا ٴبىر ٴبيدى تاماملاعان جيانچۋان شىعىس الەۋمەتتىك اۋماعىنىڭ تۇرعىنى، 75 جاستاعى لياڭ كايىۋان جەڭىلدەپ قالدى. جاڭالاۋدان بۇرىنعى جاعدايدى ەسىنە العاندا ول اسەرلەنە بىلاي دەدى: 10 جىلدىڭ الدىندا، بۇل جەر جاراقسىز كولشىك بولاتىن، ادام بويىنان اساتىن ۇلكەن قۋىعا جاز كۇندەرى ماسا، شىبىن ۇيمەلەپ، ورتاسى لاستانىپ، بىلىعىپ جاتاتىن. وسى بىرنەشە جىلدا ۇكىمەت كونە شاعىن اۋماقتاردى جاڭالاۋعا قارجى قوسۋ سەرپىنىن ارتتىردى، بۇگىنگى كۇنى ەسىك الدىمىز باقشاعا اينالدى، وتە تاماشا!

لياڭ كايىۋان تىلشىگە بىلاي دەدى: 2016 - جىلدىڭ سوڭىندا سەيىل باقشاسى جاڭالانىپ سالىنا باستادى، الەۋمەتتىك اۋماق كادرلارى پىكىر العاندا ٴتىشنارا تۇرعىندار بۇل ارانىڭ اۆتوتۇراققا وزگەرتىلىپ سالىنۋىنان الاڭداپ قوسىلمايدى، سونىمەن الەۋمەتتىك اۋماق كادرلارى قايتا - قايتا قىزمەت ىستەپ، وتباسىلاردى ارالاپ تۇسىندىردى. 2017 - جىلى سەيىل باقشاسىنىڭ 1 - مەرزىمدىك قۇرىلىسى سالىنىپ بىتكەننەن كەيىن عانا تۇرعىندار الاڭسىز بولادى. سوڭعى 2 — 3 جىلدا سەيىل باقشاسىندا ىركەس - تىركەس پارتيا تۋى ٴمۇسىنى، بۇقارالىق ۇلكەن ساحنا سياقتىلار جاسالىپ، اناعۇرلىم كوپ قۇرىلعىلار تولىقتالىپ، كەمەلدەندىرىلدى، قازىر جۇرتتىڭ بارلىعى شاعىن سەيىل باقشاسى تاماشا دەسۋدە.

سەيىل باقشالارى قالا رايونىنىڭ بارلىق جەرىنەن تابىلادى

سوڭعى جىلداردان بەرى، ٴۇرىمجى قالاسىنىڭ كونە شاعىن اۋماقتارىندا سۋ، ەلەكتر، قۇبىر تورابى سياقتى نەگىزدىك قۇرىلعىلارى جاڭالانۋمەن بىرگە، قورشاعان ورتانى جاسىلداندىرۋ، كورىكتەندىرۋ دە قاتار ٴجۇرىلدى. قالا رايونىنىڭ ۇستىڭگىنەن تەرىستىگىنە دەيىن شاعىن سەيىل باقشالارى بارلىق جەردەن تابىلادى، تۇرعىندار اۋماعى قونىسقا اناعۇرلىم جايلى بولا ٴتۇستى.

"ٴۇرىمجى قالاسىنىڭ كونە شاعىن اۋماقتارىن جاڭالاۋى نەگىزىنەن تيانشان رايونى، سايباق رايونى، جوعارى، جاڭا تەحنيكا كاسىپ سالاسىن اشۋ رايونى (جاڭا قالا رايونى)، شۇيموگوۋ رايونى سياقتى ورتالىق قالا رايوندارىنا شوعىرلانعان، سوڭعى جىلدارى ميدۇڭ رايونىنىڭ جاڭالاۋ مولشەرى دە جەدەل ارتتى. ٴبىز كونە شاعىن اۋماقتارداعى بەلگىلەمەگە قايشى سالىنعان قۇرىلىستاردى شاعۋدا، كوشىرۋدە مۇمكىندىگىنشە كوگالدى جەرگە ورىن قالدىرىپ، جەرگىلىكتى جاعدايعا قاراي جۇمىس ىستەپ، شاعىن سەيىل باقشاسىن سالدىق"، - دەدى ٴۇرىمجى قالالىق ورمان شارۋاشىلىعى جانە جايلىم مەكەمەسى (قالالىق باۋ - باقشا باسقارۋ مەكەمەسى) باۋ - باقشا باسقارۋ باسقارماسىنىڭ باستىعى لي زىجاڭ.

2019 - جىلدىڭ سوڭىنا دەيىن ٴۇرىمجى قالاسىندا 1091 شاعىن سەيىل باقشاسى، 83 شاعىن كول، 126 جاسىل جول سالىنىپ، قالا رايونىندا باقشا از، كوگال جەردىڭ تارالۋى بىركەلكى بولماۋ جاعدايى جاقساردى. بىيىل شاعىن سەيىل باقشالارى قۇرىلىسى ٴۇرىمجى قالاسىنىڭ ۇزدىكسىز ىلگەرىلەتەتىن حالىق تۇرمىسى قۇرىلىسىنداعى 10 ناقتى ٴىس قاتارىنا ەنگىزىلدى، تۇتاس قالا 57 كونە شاعىن اۋماقتاعى بۇرىن بار كوگالدى جەردە شاعىن سەيىل باقشالارىن جاڭالاپ سالىپ، دەڭگەيىن وسىرمەكشى، قالاعا قاراستى رايونداردا شاعىن سەيىل باقشاسىنان 100ىن سالىپ، شاعىن سەيىل باقشالارىمەن ۇشتاستىرىپ، جاسىل جولدان 8ىن سالۋدى جوسپارلاۋدا.

"شاعىن سەيىل باقشاسى جان ساۋلىعى مەن ٴتان ساۋلىعىنا پايدالى، اينالىپ بوي جازۋعا وتە ىڭعايلى، تۇرعىندار ۇيدە جايلى تۇرمىس كەشىرۋمەن بىرگە، سىرتقا شىققاندا دا كوكتەم لەبىن سەزىنە الادى. ٴبىز شاعىن سەيىل باقشالارىن جاڭالاۋ قۇرىلىسىن جەدەلدەتىپ، تۇرمىستا سەيىلدەيتىن جانە دەنە شىنىقتىراتىن، اڭگىمە دۇكەنىن قۇراتىن اناعۇرلىم كوپ كەڭىستىكتى جاراتىپ، تۇرعىندارعا اناعۇرلىم ۇيداعىداي قىزمەت وتەيمىز"، - دەدى لي زىجاڭ.

ۇلتتار ىنتىماعىنىڭ بەرەكەلى شاڭىراعى

ايپەكە - سىڭلىلەر شارۋاشىلىق قۇرۋدىڭ "ۇتىلامالى جارىسىندا" قول ۇستاسا العا ۇمتىلىپ كەلەدى

☐ گازەتىمىزدىڭ جالپىلىق اقپارات قۇرالدارى ٴتىلشىسى ميھرگۇل عوپۇر، ەرىكتى ٴتىلشى ياڭ جۇيپيڭ

"الدىڭعى كەزدە قابىلداعان كيىم - كەشەك تاپسىرىسىن ىستەپ بولدىم، بۇگىن تاعى جاڭا تاپسىرىس قابىلدادىم. ايپەكە، كيىم - كەشەك فابريكاسىنىڭ ساۋداسى بارعان سايىن جاقسارىپ كەلەدى، مەن، ٴسوز جوق، قولشىنا ىستەپ، اناعۇرلىم باقىتتى تۇرمىس كەشىرەمىن". 5 - ايدىڭ 3 - كۇنى مورى قازاق اۆتونوميالى اۋدانى ٴشورىن اۋىلى جەڭىلدى قىستاعىنىڭ تۇرعىنى جەمىسگۇل قۋانىش تاعى تەلەفون الىپ، وعان كومەكتەسكەن ايپەكەسىمەن جاقىنداعى جاعداي جونىندە اڭگىمەلەستى.

جەمىسگۇلدىڭ ايتىپ وتىرعان ايپەكەسى — جاڭ رۇيپيڭ، مورى قازاق اۆتونوميالى اۋدانى شيجىر قالاشىعىنداعى ٴبىر كيىم - كەشەك فابريكاسىنىڭ باس ديرەكتورى. 2019 - جىلدىڭ ٴبىر كۇنى جەمىسگۇل مەن جاڭ رۇيپيڭ اۋدان قالاشىعىنداعى ٴارىپ تەرۋ، كوبەيتۋ دۇكەنىندە جولىعىپ قالادى، ٴارىپ تەرۋ، كوبەيتۋگە كەزەك كۇتىپ تۇرعان ادام كوپ بولعان سوڭ، ەكەۋى كەزەك كۇتىپ تۇرعان كەزدە شۇيىركەلەسە جونەلەدى. جاڭ رۇيپيڭ جەمىسگۇلدىڭ كەستە تىككەندى ۇناتاتىنىن، ۇنەمى بىرنەشە ايپەكە - سىڭلىلەرىمەن بىرلەسىپ كەستە تىگىپ، ينتەرنەتتە ساتاتىنىن، الايدا ساتىلىم مولشەرىنىڭ شەكتى ەكەنىن ۇعىسادى. جەمىسگۇل كيىم - كەشەك تىگۋ ساۋداسىنا قاتتى قىزىعاتىن، بۇرىننان بەرى جەرگىلىكتى ورىننان كيىم - كەشەك فابريكاسىن اشۋدى ويلاپ جۇرەتىن، دەسە دە ونى جۇزەگە اسىراتىن قابىلەتى بولماي كەلگەن.

جەمىسگۇلمەن اڭگىمەلەسكەن سوڭ، ونىڭ ايتقان سوزدەرى جاڭ رۇيپيڭنىڭ كوكەيىنەن كەتپەيدى. "مەن شارۋاشىلىق قۇرۋ بارىسىندا كوپتەگەن كومەككە يە بولدىم، قازىر مەنىڭ ساۋدام جاقساردى، جەمىسگۇلگە كومەكتەسىپ ونىڭ شارۋاشىلىق قۇرۋ ارمانىن جۇزەگە اسىرسام دەيمىن"، - دەدى جاڭ رۇيپيڭ.

جاڭ رۇيپيڭ ايتقانىن ورىنداۋعا بەل بۋىپ، جەمىسگۇلدى ىزدەپ بارىپ، شارۋاشىلىق قۇرۋدىڭ ٴاربىر بۋىندارىن زەرتتەيدى ٴارى ەگجەي - تەگجەيلى جوسپار جاسايدى. ولار ٴشورىن اۋىلدىق پارتكومعا مالىمەت بەرىپ، زور كۇشپەن قولداۋىنا يە بولادى.

جەمىسگۇل ٴوزىنىڭ تالاي جىل جيعان اقشاسىن الىپ شىعىپ 10 كومەكتەسۋ ماشيناسىن ساتىپ الادى، الايدا قالعان جابدىقتى تولىقتاۋعا قارجىسى جەتپەي قالادى. جاڭ رۇيپيڭ بۇل جاعدايدان حابار تاپقان سوڭ، ەش ويلانباستان 50 مىڭ يۋان شىعارىپ وعان 20 ەلەكتروندىق تىگىن ماشيناسى سياقتى جابدىقتاردى ساتىپ الىپ بەرەدى.

فابريكا ٴۇيىن سالعان بىرنەشە ايدا جاڭ رۇيپيڭ ٴوزىنىڭ جۇمىستارىن قايىرىپ قويىپ، تەحنيكەردى باستاپ كەلىپ قاربالاس جۇمىس ىستەيدى. فابريكا ٴۇيىن سالىپ بولعان سوڭ، جەمىسگۇل تاياۋ ماڭنان 30 ايەل جۇمىسشىنى كيىم - كەشەك فابريكاسىنا جۇمىسقا قابىلدايدى، مۇنىڭ 20سى ارحيۋ تۇرعىزىلىپ، كارتچكالاندىرىلعان كەدەي وتباسى. "ايپەكەم مەنىڭ شارۋاشىلىق قۇرۋ ارمانىمدى جۇزەگە اسىرۋىما كومەكتەستى، مەن دە اناعۇرلىم كوپ ايپەكە - سىڭلىلەرىمە كومەكتەسەمىن، تەك كوپشىلىك ٴبىر نيەتپەن ىنتىماقتاسىپ قايراتتانا ىستەسەك قانا، بىتپەيتىن جۇمىس جوق"، - دەدى جەمىسگۇل.

جاڭادان قابىلدانعان جۇمىسشىلاردىڭ كوبى بۇرىن كيىم - كەشەك ٴوندىرىسىمەن شۇعىلدانىپ كورمەگەن، جاڭ رۇيپيڭ مەن جەمىسگۇل ولارعا تىگىنشىلىك تەحنيكاسىن قولما - قول ۇيرەتەدى. كيىم - كەشەك فابريكاسى رەسمي ماڭدايشالىق اسىپ تيجارات باستايدى، جاڭ رۇيپيڭ ٴوز فابريكاسىنىڭ ٴبىر ٴبولىم تاپسىرىسىن جەمىسگۇلگە بەرەدى ٴارى ٴپىشىپ دايىنداپ قويعان جارتىلاي ونىمدەردى ولارعا تىكتىرتەدى. جاڭ رۇيپيڭنىڭ كومەگىندە جەمىسگۇلدىڭ كيىم - كەشەك فابريكاسىنىڭ ساۋداسى بارعان سايىن جاقسارادى.

"ٴبىر ادام بايىسا بايىعاندىق ەمەس، كوپشىلىك بىرگە بايىعاندا عانا ەڭ باقىتتى ٴىس بولماق"، - دەدى جاڭ رۇيپيڭ.

بىيىل 3 - ايدا جۇمىستى، ٴوندىرىستى قالپىنا كەلتىرگەننەن بەرى، جەمىسگۇلدىڭ كيىم - كەشەك فابريكاسى 200دەن استام تاپسىرىس قابىلدادى. "ٴوزىمنىڭ كيىم - كەشەك فابريكاما اقىرى قول جەتكىزدىم، فابريكانىڭ تيجاراتىن ويداعىداي جۇرگىزۋگە سەنىمىم كامىل. مەن دە ايپەكەم سياقتى ٴتىپتى دە كوپ ايپەكە - سىڭلىلەرىمە كومەكتەسىپ، ولاردىڭ اۋقاتتانۋ ارمانىن ەرتەرەك جۇزەگە اسىرۋعا مۇمكىندىك جاسايمىن"، - دەدى جەمىسگۇل.

(باسى 1 - بەتتە)

كاسىپ سالاسى داموۋعا دەم بەردى

36 مىڭنان استام ادام جاقىن ماڭدا جۇمىستاندى

جىل باسىنان بەرى، اۋىلداستارىنىڭ ىركەس - تىركەس سىرتقا شىعىپ جۇمىس ىستەۋگە كەتىپ جاتقانىن كورىپ، پاتيماساپ ىشتەي كۇرسىندى.

الدىڭعى ٴبىر مەزگىلدە شەشەسىنىڭ جوعارى قان قىسىمى جانە جۇرەك ناۋقاسى اسقىنىپ كەتتى، بالاسى ٴالى ورتالاۋدا وقىپ ٴجۇر، ٴوزى سىرتقا شىعىپ جۇمىس ىستەۋگە كەتسە ۇيگە قارايلاساتىن ادام قالمايدى، پاتيماساپتى قات - قابات ۋايىم باستى. "بىلتىر كەدەيلىكتەن ارىلعانىممەن، سىرتقا شىعىپ جۇمىس ىستەمەسەم، تابىسىم ازايادى، كۇندەردىڭ بىرىندە كەدەيلىك قالپىنا قايتا كيەم بە دەپ قورقامىن".

"ۋايىمداما، سەن بۇدان كەيىن قىستاقتا جۇمىستاناسىڭ". قىستاقتا تۇراتىن قىزمەت اترەتىنىڭ باستىعى ساۋ جۇڭمىڭ وعان جاقسى حابار جەتكىزدى.

3 - ايدىڭ ورتاسىندا پاتيماساپ ٴوزى سياقتى 25 ايپەكە - سىڭلىلەرىمەن بىرگە قىستاقتاعى "كەدەيلىكتەن ارىلتۋدان قامال الۋشى جەلەكتىلەردىڭ ەكپىندىلەر قوسىنىنا" كىردى. ولاردىڭ العاشقى قىزمەتى قىستاقتاعى بيىۋي اۋىل شارۋاشىلىعى ونىمدەرى شارۋالار كاسىپتىك سەلبەستىك كووپەراتيۆىندە بويرا توقۋ بولدى، بۇل جۇمىستان اينا 2000 يۋاننان استام كىرىس تابۋعا بولادى.

ەسىكتىڭ الدىندا جۇمىستانىپ، اقشا تابۋ مەن ۇيگە قارايلاسۋدىڭ ەكەۋىن دە اقساتپاعان پاتيماساپتىڭ كوڭىلىندەگى تۇيىنشەك شەشىلدى، "تۇراقتى قىزمەت بولعان سوڭ، تۇرمىستا ٴۇمىت بولادى ەكەن".

"جاقىن ماڭدا جۇمىستانۋ — كەدەيلەردىڭ كەدەيلىكتەن ارىلۋىنداعى ماڭىزدى جولى، كاسىپ سالاسىن دامىتۋ — جۇمىستانۋ ماسەلەسىن شەشۋدىڭ نەگىزى"، - دەيدى ساۋ جۇڭمىڭ تىلشىگە، قىستاقتا تۇراتىن قىزمەت اترەتى مۇمكىندىگىنشە ٴادىس - امال قاراستىرىپ قىستاقتىڭ جەرگىلىكتى جاعدايىنا قاراي كاسىپ سالاسىن دامىتۋىنا كومەكتەسىپ، جۇمىس ورىندارىن اشىپ، سىرتقا شىعىپ جۇمىس ىستەۋگە شاراسىز ٴبىر ٴبولىم ەڭبەككۇشتەردىڭ جۇمىستانۋ ماسەلەسىن شەشتى.

جاڭاوستەڭ قىستاعىندا 500 مۋدان استام سازدىقتا نۋ قامىس وسەدى. بۇل ەرەكشە بايلىققا سۇيەنىپ، قىزمەت اترەتى قىستاقتىڭ قارجى ەنگىزۋىنە كومەكتەسىپ، ۇلتتىق عۇرىپ - ادەت قىستاعىن قۇرىپ جانە شارۋالار شاتتىعى سايا جايىن اشىپ، 20 نەشە قىستاق تۇرعىنىن جۇمىستانۋعا تارتتى. قىستاق اشقان بىرنەشە كاسىپورىننىڭ تيجارات ورنى جەتىسپەي، داموى شەكتەۋگە ۇشىراعاندا، قىزمەت اترەتى قارجى سايكەستىرىپ شاعىن، ۇساق كاسىپورىندار باقشا رايونىن قۇردى، قازىرگە دەيىن بۇل باقشاعا 3 كاسىپورىن ىرگە تەۋىپ، 31 ادامدى ەسىكتەرىنىڭ الدىندا جۇمىستانۋعا تارتتى.

"كاسىپ سالاسى ارقىلى جۇمىستانۋدى جەبەۋ — كەزەكتە قاراقاشتىڭ كەدەيلىكتەن ارىلتۋدان قامال الۋ قىزمەتىندەگى ماڭىزدى مىندەت". جاڭ گۋانجۇڭنىڭ تانىستىرۋىنشا، قاراقاش اۋدانى "اۋداندا كوشباسشى كاسىپورىن، اۋىلدا بەلگىلى كولەمدەگى كاسىپورىن، قىستاقتا كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ سەحتارى، وتباسىلارىندا شاعىن شەبەرحانالار بولۋ" سىندى كاسىپ سالاسىن دامىتۋ جۇيەسىن بەلسەنە ورناتىپ، توقىماشىلىق، كيىم - كەشەك، ەلەكتروندىق بۇيىمدار قۇراستىرۋ، ٴبىز توقىماشىلىعى، كەستەشىلىك قاتارلى 8 كاسىپ سالاسىن جەتىلدىرگەن. بىيىل جىل باسىنان بەرى، قاراقاش اۋدانىندا 36 مىڭ 760 ادام جاقىن ماڭدا جۇمىستانۋدى جۇزەگە اسىرعان.

ٴوڭىر ارالىق سەلبەستىك

6000نان استام كەدەي حالىق شينجياڭ ىشىندە باسقا سالاعا ويىسىپ جۇمىستانۋدى جۇزەگە اسىردى

"ۇلكەن قىزىمنان تەلەفون كەلىپتى! ونىڭ بۇرىلتوعاي اۋدانىنداعى قىزمەتى دە، تۇرمىسى دا وتە كوڭىلدى ەكەن، بىرنەشە كۇننىڭ الدىندا 2600 يۋان ەڭبەكاقى الىپتى". 4 - ايدىڭ 19 - كۇنى وتباسىن كوتەرمەگە العان كادر جۇي جيانپيڭدى كورە سالا اينيساحان تۇردى بۇل جاقسى حاباردى ونىمەن ٴبولىستى.

اينيساحاننىڭ ٴۇيى بۇرشاقشى قالاشىعى كولايىرىق قىستاعىنىڭ ارحيۋ تۇرعىزىلىپ، كارتچكالاندىرىلعان كەدەي وتباسى، وتباسىندا 6 جان، 2 مۋ عانا جەر بار. كۇيەۋى تۋما جۇرەك ناۋقاس، وتباسىنىڭ اۋىرتپاشىلىعى اۋىر. وسى 2 جىلدا ۇلكەن قىزى بۇزايناپ ٴابىلاحات ۋاقىتشا جۇمىستار ىستەگەنىمەن، ٴبىراق تابىسى تۇراقسىز بولىپ كەلگەن ەدى.

"اۋدان ارحيۋ تۇرعىزىلىپ، كارتچكالاندىرىلعان كەدەيلەردى شارت - جاعدايى جاقسىراق سولتۇستىك شينجياڭ قالا، قالاشىقتارىنا بارىپ باسقا سالاعا ويىسىپ جۇمىستاندىرۋعا ۇيىمداستىرىپ جاتىر ەكەن، ەڭبەكاقى كىرىسى تۇراقتى، سەن دە بارىپ سىناپ كورەسىڭ بە؟" 3 - ايدىڭ باسىندا جۇي جيانپيڭ ۇيگە كەلىپ، بۇزايناپتى وسىعان تىزىمدەلۋگە ىنتالاندىرادى. جۇمىس ىستەيتىن جەر ۇيدەن الىس بولعانىمەن، ۇيىندەگىلەر ٴۇشىن كوبىرەك ۇلەس قوسا الاتىنىن ويلاعان بۇزايناپ بۇعان قىزىعۋشىلىق تانىتتى.

كوپ وتپەي، بۇزايناپ نەشە ونداعان اۋىلداسىمەن بىرگە سولتۇستىككە جۇرەتىن پويەزعا ٴمىنىپ، التاي ايماعىنىڭ بۇرىلتوعاي اۋدانىنا كەلدى. بۇرىلتوعاي اۋدانى وڭتۇستىك شينجياڭنان جۇمىس ىستەۋگە كەلگەندەردى باسقارۋ، ولارعا قىزمەت وتەۋ تاراۋلارىنىڭ كومەگىندە، پۇتۇڭحۋاسى ٴبىرشاما جاتىق بۇزايناپ ٴبىر ساياحات كورىنىس اۋماعىنا بيلەت ساتۋشى بولىپ ورنالاستى. "قالايدا جاقسى ىستەپ، كوبىرەك اقشا تاۋىپ، ۇيدەگىلەردى ەرتەرەك كەدەيلىكتەن ارىلتۋعا قۇلشىنامىن".

بىيىل شينجياڭ وڭتۇستىك شينجياڭداعى 3 ايماق - وبلىستاعى كەدەيلىك قالپاعى الىنباعان 10 اۋىر كەدەي اۋدانداعى ارحيۋ تۇرعىزىلىپ، كارتچكالاندىرىلعان كەدەي وتباسىلارداعى ەڭبەككۇشتەردى ۇيىمدى تۇردە باسقا سالاعا ويىسىپ جۇمىستاندىرۋ قىزمەتىن باستاپ اتقارادى، 3 - ايدىڭ سوڭىنان ىلگەرى حوتان ايماعىنداعى، قاشقار ايماعىنداعى، قىزىلسۋ قىرعىز اۆتونوميالى وبلىسىنداعى كەدەي ەڭبەككۇشتەردەن 50 مىڭ ادامدى سولتۇستىك شينجياڭ، شىعىس شينجياڭ قاتارلى جەرلەرگە تۇراقتى جۇمىستانۋعا ويىستىردى.

3 - ايدىڭ 18 - كۇنى قاراقاش اۋدانىنداعى ارحيۋ تۇرعىزىلىپ، كارتچكالاندىرىلعان كەدەي وتباسىلارداعى 1400دەن استام ەڭبەككۇش ارناۋلى پويەزعا وتىرىپ، ٴۇرىمجى قالاسىنداعى كاسىپورىندارعا بارىپ جۇمىس ىستەۋگە اتتاندى. ولار كاسىپورىنمەن 3 جىلدان ارتىق ەڭبەك توقتامىن جاساستى، جاتاق پەن تاماقتى كاسىپورىن كوتەرەتىن، قوعامدىق قامسىزداندىرۋدىڭ جەكە ادام تولەيتىن بولىگىن شىعارىپ تاستاعاندا، اي سايىن قولعا تيەتىن ەڭبەكاقى 2000 يۋاننان از بولمايتىن، ەڭ كوپ بولعاندا 5000 يۋاننان استام الاتىن بولدى.

"ٴبىز وسى ورايدى مىقتى يگەرىپ، اۋدان كولەمىندەگى كەدەي ەڭبەككۇشتەردى تىزىمدەلۋگە كەڭىنەن جۇمىلدىردىق. جۇمىستانۋعا قىزمەت وتەۋ ارناۋلى بانىمەن ۇشتاسۋ، ەڭبەكشى جىبەرۋشى سەرىكتەستىكتەر بايلانىس جاساۋ سياقتى تاسىلدەرمەن 4 - ايدىڭ 20 - كۇنىنە دەيىن بۇكىل اۋداندا ارحيۋ تۇرعىزىلىپ، كارتچكالاندىرىلعان 6197 كەدەي شينجياڭ ىشىندە باسقا سالاعا ويىسىپ جۇمىستاندى"، - دەيدى جاڭ گۋانجۇن.

ورنىقتى تۇراقتاپ قالۋعا شىنايى كەپىلدىك ەتتى

قونىس جاڭالاپ سۇيەمەلدەنەتىن كەدەيلەر ٴبىر وتباسىعا كەمىندە ٴبىر جۇمىس ورنىن ورنالاستىرۋ ارقىلى تۇراقتى جۇمىستاندى

ۇيدەگى وشارلى جان جالعىز ساكىدە جاتىپ ۇيىقتايدى، قۇمدى بوران سوقسا ٴۇيدىڭ ٴىشىن توپىراق جابادى، شارباقپەن سوعىلعان تام ۇيدە تۇرعان كۇن شىنىمەن قيىن ەدى... بۇل بۇحەديچە ماماتيمىن ٴۇيىنىڭ قونىس جاڭالاۋدان بۇرىنعى كىرپتارلىق جاعدايى بولاتىن. 2019 - جىلى 4 - ايدا بۇحەديچە وتباسى قاراقاش اۋدانىنداعى قونىس جاڭالاپ كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ بويىنشا ەڭ ۇلكەن ورنالاستىرۋ ٴتۇيىنى شيڭمين جيايۋان شاعىن اۋماعىنا كوشىپ كەلدى، بۇل جەر اۋدانداعى 12 اۋىل - قالاشىقتان كەلگەن 697 كەدەي وتباسىن قابىلدادى.

قاراقاش اۋداندىق پارتكومنىڭ ورىنباسار شۋجيى ما شىڭبين بىلاي دەيدى: "قونىس جاڭالاپ كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋدە تەك 'كوشىپ شىعۋ' عانا ەمەس، باستىسى، جۇمىستانۋ ماسەلەسىن ويداعىداي شەشۋ قاجەت".

قونىس جاڭالاپ سۇيەمەلدەنەتىن كەدەي ەڭبەككۇشتەردىڭ بارلىعىنىڭ قىزمەت ورنى بولۋ، ناقتى ەڭبەكاقىسى 1500 يۋاننان تومەن بولماۋ دەگەن ولشەم بويىنشا، قاراقاش اۋدانى شيڭمين جيايۋانداعى كەدەي ەڭبەككۇشتەردى اماندىقتى قورعاۋ كۇزەتشىسى، تازالىقشى، كاسىپورىن جۇمىسشىسى سياقتى جۇمىس ورىندارىمەن قامدادى، بۇدان سىرت، ٴبىر ٴبولىم وتباسىلارىنا دۇكەندىك ۇيلەر دايىنداپ بەردى.

"قازىر كۇيەۋىم اۋداندىق تاس جول مەكەمەسىندەگى الەۋمەتتىك يگىلىك جۇمىس ورنىندا قىزمەت ىستەيدى، مەن الەۋمەتتىك اۋماق قىزمەتكەرلەرىنە جاردەمشى بولىپ ٴجۇرمىن، ەكەۋىمىزدىكى قوسقاندا اينا 3800 يۋاننان ارتىق تابىس تابامىز". جاقىنعى جاعدايلارى تۇرالى ايتقاندا، بۇحەديچە ريزاشىلدىعىن ٴبىلدىرىپ، ەرتەڭىنە ۇلكەن ٴۇمىت ارتتى، "كەدەيلىك قالپاعىن ەرتەرەك الىپ تاستاۋعا قۇلشىنامىز".

ما شىڭبيننىڭ تانىستىرۋىنشا، اۋدان قونىس جاڭالاپ سۇيەمەلدەنەتىن كەدەي وتباسىلارىنىڭ ناقتى جاعدايىنا جانە جۇمىستانۋ، شارۋاشىلىق قۇرۋ ارمان - تىلەگىنە قاراي الەۋمەتتىك اۋماق جۇمىسشىلارى تۇرىندەگى، 3 - كاسىپ قىزمەت وتەۋ تۇرىندەگى، سىرتقا شىعىپ جۇمىس ىستەۋشىلەر تۇرىندەگى، تومەنگى شەكتەن تۇسىرمەي قامتاماسىزداندىرىلاتىندار تۇرىندەگى سياقتى جۇمىس ورىندارىنا ٴبولىپ، اۋدانداعى ادام كۇشى بايلىعى جانە قوعامدىق قامتاماسىزداندىرۋ مەكەمەسى مەن الەۋمەتتىك اۋماق قىزمەتكەرلەرى ناقتى تۇيىستىرۋگە، سايكەستىرۋگە جاۋاپتى بولىپ، كەدەيلەردىڭ كەمىندە ٴبىر وتباسىنا ٴبىر جۇمىس ورنىن ورنالاستىرۋ ارقىلى تۇراقتى جۇمىستانۋىنا شىنايى كەپىلدىك ەتكەن.

2018 - جىلدان بەرى، قاراقاش اۋدانى قونىس جاڭالاپ سۇيەمەلدەنەتىن 4402 كەدەي ەڭبەككۇشتى ورنالاستىرىپ، قونىس جاڭالاپ سۇيەمەلدەنەتىن كەدەيلەردىڭ ٴبىر وتباسىعا كەمىندە ٴبىر جۇمىس ورنىن ورنالاستىرۋ ارقىلى تۇراقتى جۇمىستانۋىن جۇزەگە اسىرعان.

(5 - ايدىڭ 10 - كۇنگى «حالىق گازەتىندە» جارىيالانعان)